

خوانش گزیده‌ای از المان‌ها و مجسمه‌های شهری شیراز و بررسی میزان تأثیر آن بر هویت شهر

محسن مریدی*، مینا عساریان^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد قشم، mohsen.moridi64@gmail.com

۲- کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، mina.assarian@gmail.com

چکیده

شهر مکان مناسبی برای شکل‌گیری نهادهای اجتماعی، بازنمود ارزش‌های فرهنگی، گسترش و تحکیم روابط و برقراری مناسبات اجتماعی و همچنین پاسداری از ارزش‌های انسانی و هویت ملی و محلی است. به طور کلی در روش هویت‌شناسانه شهر، یکی از مولفه‌هایی که مورد توجه قرار می‌گیرد، خوانش و رمزگشایی نشانه‌ها و نمادهای موجود در شهر می‌باشد که امروزه در رشته‌های معماری و شهرسازی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است. بدیهی است که انسانی که هویت او در قالب بررسی درک حالاتش و کنش او را در تعامل با سازمان فضایی اطراف مشخص می‌گردد نیز یکی از مولفه‌های شناسایی هویت محسوب می‌شود که به این منظور انسان بایستی قادر به درک و تحلیل بهتر اشکال مختلف در منظر شهری و برقراری ارتباط یا به بیان دیگر گفتمان شهری باشد. به این ترتیب از آنجا که بین زیبایی یک مکان و سایر ویژگی‌های ارتباط دهنده مکان با انسان (مانند معنا، هویت، و دلبستگی به مکان) ارتباط نزدیکی وجود دارد با به کارگیری علم نشانه‌شناسی می‌توان به تحلیل و ارزیابی بهتر و دقیق‌تری نسبت به ساختار شهر و معماری آن و در نتیجه هویت حاصل از آن دست یافت. از این رو این پژوهش به خوانش تعدادی از نشانه‌ها و نمادهای شهری شیراز و تأثیر آن بر هویت شهر می‌پردازد. روش تحقیق حاضر توصیفی-تحلیلی است. مبانی تئوریک آن بر اساس جمع‌آوری بخشی از داده‌های پژوهش به روش فیش برداری و با استفاده از کتب، مقالات و نشریات در زمینه طراحی شهری و هویت شهر، به علاوه نشانه‌شناسی اجتماعی صورت گرفته است.

واژه‌های کلیدی: المان‌های شهری، مجسمه شهری، هویت شهر، نشانه‌شناسی، شهر شیراز

۱ - مقدمه

هر فضا دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است که آن را از دیگر فضاها متمایز می‌سازد. فضایی که کارکردهای آن با نیازهای انسانی منطبق نباشد فضایی بی هویت محسوب می‌شود. انسان‌ها تأثیراتی بر محیط وارد می‌کنند و سپس نتایجی را از آن متأثر می‌شوند. این امر نمایانگر یک رابطه بین انسان و مکان است که برای درک این رابطه بایستی به بررسی تعاملاتی که بین انسان و محیط وجود دارد پرداخته شود. شکل‌گیری بافت کالبدی شهر تحت تأثیر اندیشه‌ها، عقاید، باورها، فعالیت